

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 7ης Φεβρουαρίου 1991 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-18/89 και T-24/89,

Χαρίσιος Ταγάρας, πρώην υπάλληλος του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και νυν υπάλληλος της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος Βρυξελλών, εκπροσωπούμενος από την Ε. Σαχπεκίδου, δικηγόρο Θεσσαλονίκης, και κατά την προφορική διαδικασία από τον Α. Καλογερόπουλο, δικηγόρο Αθηνών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τη δικηγόρο Κατερίνα Thill, 17, boulevard Royal,

προσφεύγων,

κατά

Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενο από τον Francis Hubeau, προϊστάμενο του τμήματος προσωπικού, επικουρούμενο από τον Κωνσταντίνο Θ. Λουκόπουλο, δικηγόρο Αθηνών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το γραφείο του εκπροσώπου του στο Δικαστήριο, κτίριο Erasmus, Kirchberg,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της από 23 Σεπτεμβρίου 1986 πράξεως διορισμού του προσφεύγοντος ως δοκίμου υπαλλήλου, κατά το μέρος που τον κατατάσσει στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού A 7,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους: R. Schintgen, πρόεδρο τμήματος, D. A. O. Edward και R. Garcia-Valdecasas, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 20ής Σεπτεμβρίου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

Απόφαση

Τα πραγματικά περιστατικά που αποτέλεσαν την αιτία της προσφυγής

- 1 Ο προσφεύγων Χαρίσιος Ταγαράς υπέβαλε αίτηση συμμετοχής στον γενικό διαγωνισμό αριθ. CJ 36/84, τον οποίο προκήρυξε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: Δικαστήριο) για την κατάρτιση εφεδρικού πίνακα για μελλοντικές προσλήψεις υπαλλήλων διοικήσεως (ΕΕ C 254, σ. 5). Στην από 22 Οκτωβρίου 1984 αίτησή του συμμετοχής, ανέφερε, στο σημείο 19, με τίτλο « τιμητικές διακρίσεις και τίτλοι », ότι προσεχώς θα καθίστατο διδάκτορας Νομικής, δεδομένου ότι η διατριβή του είχε λάβει στις 26 Ιουνίου 1984 την απαιτούμενη έγκριση, επρόκειτο δε να υποστηριχθεί δημοσίως τον Νοέμβριο του 1984. Ο Χ. Ταγαράς ενεγράφη στον εφεδρικό πίνακα που καταρτίστηκε μετά την περάτωση των εξετάσεων του διαγωνισμού. Το Δικαστήριο, κατά τη διοικητικού χαρακτήρα συνεδρίασή του της 10ης Ιουλίου 1985, ενέκρινε « τον διορισμό του Χαρίσιου Ταγαρά ως δοκίμου υπαλλήλου διοικήσεως ελληνικής νομικής καταρτίσεως στο τμήμα “ Έρευνα και Τεκμηρίωση ” με κατάταξη στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 1. Η ημερομηνία αναλήψεως των καθηκόντων πρόκειται να καθοριστεί ».

- 2 Όπως προκύπτει από την αλληλογραφία που αντάλλαξε ο προσφεύγων με την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ), η ημερομηνία αναλήψεως των καθηκόντων του προσφεύγοντος, ύστερα από αίτησή του, μετατέθηκε επανειλημμένα, κυρίως για να καταστεί δυνατό σ’ αυτόν να εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις, προτού να ορισθεί τελικώς στις 8 Σεπτεμβρίου 1986.

- 3 Από επιστολή του προσφεύγοντος, της 10ης Σεπτεμβρίου 1985, προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι αρχική του σκέψη ήταν να αναλάβει τα καθήκοντά του από την 1η Νοεμβρίου 1986. Πάντως, με την επιστολή του αυτή αναφέρθηκε σε διάφορες δυνατότητες επισπεύσεως της ημερομηνίας αυτής. Κατά την πρώτη, όπου δεν διευκρινίζονταν οι λεπτομέρειες, θα μπορούσε να αναλάβει υπηρεσία μεταξύ 1ης Μαΐου και 1ης Ιουνίου 1986. Κατά τη δεύτερη, θα ανέλαμβανε υπηρεσία τον Νοέμβριο του 1985 για αρχική διάρκεια υπηρεσίας δύο έως τριών μηνών εργαζόμενος ενδεχομένως κατά το διάστημα αυτό υπό καθεστώς μερικής απασχολήσεως, προτού του χορηγηθεί, κατά τη διάρκεια του 1986, άδεια έξι μηνών για προσωπικούς λόγους. Κατά την τρίτη δυνατή περίπτωση, ο προσφεύγων θα πραγματοποιούσε καταρχάς, κατά τη διάρκεια περιόδου έξι έως οκτώ μηνών, ορισμένες ερευνητικές εργασίες βάσει συμβάσεως παροχής υπηρεσιών, προτού προσληφθεί ως δόκιμος υπάλληλος.

- 4 Όστερα από πολλές τηλεφωνικές συνδιαλέξεις μεταξύ διαφόρων υπαλλήλων του τμήματος προσωπικού του Δικαστηρίου και του Χ. Ταγαρά σχετικά με την ημερομηνία αναλήψεως των καθηκόντων του, ο Γραμματέας του Δικαστηρίου του γνωστοποίησε εγγράφως στις 6 Δεκεμβρίου 1985 « ότι το Δικαστήριο (ήταν) σε θέση να (τον) προσλάβει ως δόκιμο υπάλληλο διοικήσεως στο τμήμα “ Έρευνα και Τεκμηρίωση ” με κατάταξη στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 1 » και ότι το συμφέρον της υπηρεσίας επέβαλλε την ανάληψη υπηρεσίας το ταχύτερο δυνατόν. Επειδή οι δύο τελευταίες δυνατότητες που προτάθηκαν από τον προσφεύγοντα δεν κρίθηκαν ικανοποιητικές για την ενδιαφερόμενη υπηρεσία, του γνωστοποιήθηκε ότι έπρεπε να επιλεγεί η πρώτη δυνατότητα, δηλαδή η ανάληψη καθηκόντων κατά τον Μάιο του 1986.

- 5 Όμως, με επιστολή που απηύθυνε τον Μάρτιο του 1986, ο προσφεύγων γνωστοποίησε ότι αδυνατούσε να αναλάβει υπηρεσία πριν από τη λήξη της στρατιωτικής του θητείας, δηλαδή στις 3 Σεπτεμβρίου 1986.

- 6 Με έγγραφο της 27ης Ιουνίου 1986, ο προϊστάμενος του τμήματος προσωπικού γνωστοποίησε στον προσφεύγοντα ότι η ημερομηνία της 8ης Σεπτεμβρίου 1986, η οποία τελικώς ορίστηκε για την ανάληψη των καθηκόντων του στο Δικαστήριο, ήταν επιτακτική και « ότι νέα αναβολή αναλήψεως των καθηκόντων (του) θα συνεπαγόταν ανάκληση της προτάσεως καταλήψεως θέσεως εργασίας ». Στην τρίτη παράγραφο του εγγράφου αυτού, επιβεβαίωνε επίσης στον ενδιαφερόμενο ότι επρόκειτο « να καταταγεί στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού Α 7 » και του διευκρίνιζε μεταξύ άλλων ότι « οι αποδοχές (του), οι φόροι, οι μηνιαίες εισφορές του στα ταμεία συντάξεως και ασθένειας-ατυχημάτων θα υπολογίζονται βάσει της συνημμένης αναλύσεως [υπό την επιφύλαξη εξακριβώσεως των δικαιωμάτων (του) κατά τον χρόνο αναλήψεως των καθηκόντων (του)] ».

- 7 Ο Χ. Ταγαράς ανέλαβε υπηρεσία στις 8 Σεπτεμβρίου 1986. Στις 26 Σεπτεμβρίου 1986 του κοινοποιήθηκε απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής του Δικαστηρίου, φέρουσα την υπογραφή του γραμματέα και ημερομηνία 23 Σεπτεμβρίου 1986, διατυπωθείσα δε ως εξής:

« Το Δικαστήριο, υπό την ιδιότητά του της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής, κατά τη διοικητικού χαρακτήρα συνεδρίασή του της 10ης Ιουλίου 1985, έχοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 1, 4, 7, 27 έως 34 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων, την έκθεση της εξεταστικής επιτροπής του γενικού διαγωνισμού αριθ. CJ 36/84, την ανακοίνωση για την πλήρωση κενής θέσεως αριθ. CJ 51/85, κατόπιν προτάσεως του γραμματέα, αποφάσισε:

Ο Χαρίσιος Ταγαράς διορίζεται δόκιμος υπάλληλος από τις 8 Σεπτεμβρίου 1986 υπό την ιδιότητα του υπαλλήλου διοικήσεως στο τμήμα “ Έρευνα και Τεκμηρίωση ”, με κατάταξη στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 1, και επόμενη αλλαγή κλιμακίου την 1η Σεπτεμβρίου 1988. »

- 8 Στις 7 Νοεμβρίου 1986, ο προσφεύγων απηύθυνε προς την ΑΔΑ υπόμνημα το οποίο, σύμφωνα με τις σχετικές ενδείξεις που περιείχε, πρωτοκολλήθηκε ως αίτηση βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των Υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ). Με αυτό καλούσε την ΑΔΑ να επανεξετάσει και να τροποποιήσει την κατάταξή του σε κλιμάκιο, λαμβάνοντας υπόψη την ειδική κατάρτισή του και την ειδική επαγγελματική πείρα του.
- 9 Στις 2 Απριλίου 1987, ο προσφεύγων υπέβαλε στην ΑΔΑ « συμπλήρωμα » της αιτήσεώς του της 7ης Νοεμβρίου 1986, με το οποίο προέβη σε ορισμένες διευκρινίσεις, ως προς την κατάρτισή του και την επαγγελματική του πείρα, τις οποίες δεν είχε αναφέρει στην αίτηση συμμετοχής του στον διαγωνισμό CJ 36/84, είτε διότι τις είχε θεωρήσει ως περιττές είτε διότι αφορούσαν προσόντα και ιδιότητες που αποκτήθηκαν μετά από την υποβολή της αιτήσεώς του.
- 10 Τόσο από την αίτηση συμμετοχής του στον διαγωνισμό όσο και από το σημειώμά του της 7ης Νοεμβρίου 1986 καθώς και τα άλλα έγγραφα που περιλαμβάνονται στον φάκελο προκύπτει ότι, κατά την ανάληψη των καθηκόντων του στο Δικαστήριο, τον Σεπτέμβριο του 1986, ο προσφεύγων είχε κατάρτιση πιστοποιούμενη από τα ακόλουθα διπλώματα:
  - πτυχίο της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, που του απονεμήθηκε τον Νοέμβριο του 1977·
  - ειδικό δίπλωμα στον τομέα του ευρωπαϊκού δικαίου, που του απονεμήθηκε από το Ινστιτούτο Ευρωπαϊκών Σπουδών του Ελεύθερου Πανεπιστημίου των Βρυξελλών, ύστερα από σπουδές δύο ετών (ακαδημαϊκά έτη 1978/1979 και 1979/1980)·
  - διδακτορικό δίπλωμα Νομικής, που του απένευσε το Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης. Η διδακτορική του διατριβή, προετομασθείσα υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Ευρυγένη και έχουσα ως θέμα τις σχέσεις μεταξύ του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και του κοινοτικού δικαίου, εγκρίθηκε τον Ιούνιο του 1984, μετά δε τη δημόσια υποστήριξή της τον Νοέμβριο του 1984, βαθμολογήθηκε με « άριστα ».

- 11 Κατά την ίδια αυτή ημερομηνία, ο προσφεύγων μπορούσε να αποδείξει την ακόλουθη επαγγελματική πείρα:
- από τις 30 Νοεμβρίου 1977 μέχρι τις 18 Σεπτεμβρίου 1979 (21 μήνες), είχε κάνει άσκηση δικηγορίας στο δικηγορικό γραφείο του δικηγόρου Νίκου Ταγαρά και είχε παραστεί σε είκοσι περίπου υποθέσεις ενώπιον του Ειρηνοδικείου της Θεσσαλονίκης καθώς και σε είκοσι περίπου άλλες υποθέσεις ενώπιον του Πρωτοδικείου της Θεσσαλονίκης·
  - από τις 16 Οκτωβρίου 1980 μέχρι τις 15 Απριλίου 1983 (30 μήνες), εργάστηκε στο Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ως γλωσσομαθής νομικός·
  - από την 1η Ιουνίου 1983 μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 1984 (18 μήνες), εργάστηκε ως επιστημονικός συνεργάτης στο Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου της Θεσσαλονίκης, πραγματοποιώντας έρευνες επί διαφόρων ζητημάτων εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου στην Ελλάδα·
  - κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 1985/1986 (9 μήνες), χρημάτισε επίκουρος καθηγητής στη Σχολή Διοικήσεως και Οικονομίας του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, όπου δίδαξε τα μαθήματα « διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί » και « στοιχεία κοινοτικού δικαίου » και διηύθυνε έξι πτυχιακές εργασίες·
  - το 1986, δημοσίευσε δώδεκα άρθρα θεωρητικού χαρακτήρα και σχόλια επί της νομολογίας, όλα σχετικά με θέματα κοινοτικού δικαίου.
- 12 Στις 12 Μαΐου 1987, ο προσφεύγων άσκησε, επικουρικός, ένσταση κατά της σιωπηρής απορρίψεως της αιτήσεως που περιείχε το προαναφερθέν σημείωμά του της 7ης Νοεμβρίου 1986, για την περίπτωση κατά την οποία αυτή η τελευταία δεν επρόκειτο να θεωρηθεί ως ένσταση κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 90 του ΚΥΚ αλλ' ως απλή αίτηση ανακατατάξεως, υποβληθείσα βάσει της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου.
- 13 Ο προσφεύγων πέτυχε στον διαγωνισμό COM/A/408 της Επιτροπής και προσελήφθη από αυτήν το 1987. Στις 30 Σεπτεμβρίου 1987, η επιτροπή κατατάξεως της Επιτροπής

αποφάσισε να κατατάξει τον Χ. Ταγαρά στην κατηγορία Α, στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 3, αναγνωρίζοντάς του χρόνο προϋπηρεσίας 48 μηνών, δηλαδή την ανωτάτη δυνατή αναγνώριση που προβλέπεται στο άρθρο 32 του ΚΥΚ. Την 1η Οκτωβρίου 1987, υπέβαλε την παραίτησή του στο Δικαστήριο. Η παραίτηση αυτή έγινε αποδεκτή με απόφαση της ΑΔΑ της 14ης Οκτωβρίου 1987 με ισχύ από τις 31 Οκτωβρίου 1987.

Η διαδικασία

- 14 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο Χ. Ταγαράς, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 2 Ιουνίου 1987, άσκησε προσφυγή με αντικείμενο την ακύρωση αφενός της αποφάσεως του Δικαστηρίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 1986, περί διορισμού του ως δοκίμου υπαλλήλου, κατά το μέρος που τον κατέτασσε στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού Α 7 και αφετέρου της σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως επί της ενστάσεώς του της 7ης Νοεμβρίου 1986. Η προσφυγή αυτή πρωτοκολλήθηκε με αριθμό 162/87.
- 15 Το καθού προέβαλε ένσταση απαραδέκτου στις 26 Αυγούστου 1987.
- 16 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Νοεμβρίου 1987, ο Χ. Ταγαράς άσκησε, για την περίπτωση κατά την οποία η προηγούμενη προσφυγή κρινόταν απαράδεκτη, δεύτερη προσφυγή με αντικείμενο την ακύρωση, αντίστοιχα, της αποφάσεως του Δικαστηρίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 1986, περί διορισμού του ως δοκίμου υπαλλήλου, κατά το μέρος που τον κατέτασσε στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού Α 7, της σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως επί της αιτήσεώς του της 7ης Νοεμβρίου 1986 και της σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως επί της ενστάσεώς του της 12ης Μαΐου 1987. Η προσφυγή αυτή πρωτοκολλήθηκε με αριθμό 351/87.
- 17 Κατά της δεύτερης αυτής προσφυγής, το καθού προέβαλε νέα ένσταση απαραδέκτου στις 8 Ιανουαρίου 1988.
- 18 Στις 10 Φεβρουαρίου 1988, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) διέταξε την ένωση των υποθέσεων 162/87 και 351/87 προς διευκόλυνση της έγγραφης διαδικασίας, της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως, αποφάσισε δε να συνεξετάσει τις ενστάσεις απαραδέκτου με την ουσία των υποθέσεων.

- 19 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικά και εξ ολοκλήρου ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 20 Δυνάμει του άρθρου 14 της αποφάσεως του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα), με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, παρέπεμψε τις εν λόγω υποθέσεις στο Πρωτοδικείο. Η υπόθεση 162/87 πρωτοκολλήθηκε στο Πρωτοδικείο με αριθμό T-18/89 και η υπόθεση 351/87 με αριθμό T-24/89.
- 21 Στην υπόθεση T-18/89, ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- 1) να ακυρώσει, ανακαλέσει ή μεταρρυθμίσει άλλως πως την από 23 Σεπτεμβρίου 1986 πράξη διορισμού του κατά το μέρος που τον κατατάσσει στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού Α 7, καθώς και τη σιωπηρή απορριπτική απόφαση επί της ενστάσεώς του της 7ης Νοεμβρίου 1986·
  - 2) να κατατάξει τον προσφεύγοντα στο προσήκον κλιμάκιο κατ' εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως των υπαλλήλων της Κοινότητας και της αρχής της χρηστής διοικήσεως, ήτοι στο κλιμάκιο 3, τούτο δε αναδρομικώς από τις 8 Σεπτεμβρίου 1986·
  - 3) να του καταβάλει τη μισθολογική διαφορά μεταξύ του παλαιού και του νέου κλιμακίου, νομιμοτόκως προς 8 % από το χρονικό σημείο κατά το οποίο καθίσταται απαιτητή·
  - 4) να καταδικάσει το καθού στα δικαστικά έξοδα.
- 22 Στην υπόθεση T-24/89, ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- 1) να ακυρώσει τις σιωπηρές απορριπτικές αποφάσεις επί της αιτήσεώς του της 7ης Νοεμβρίου 1986 και της ενστάσεώς του της 12ης Μαΐου 1987 και, επομένως, να κρίνει παράνομη την κατάταξή του στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού Α 7, όπως καθορίστηκε με την πράξη διορισμού του της 23ης Σεπτεμβρίου 1986·

- 2) να του καταβάλει τη μισθολογική διαφορά μεταξύ του πρώτου κλιμακίου του βαθμού A 7 και του νέου κλιμακίου που, κατ' εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των υπαλλήλων της Κοινότητας και της αρχής της χρηστής διοικήσεως, πρέπει να είναι το κλιμάκιο 3, η εν λόγω δε μισθολογική διαφορά πρέπει να καταβληθεί αναδρομικώς από τις 8 Σεπτεμβρίου 1986 και νομιμοτόκως προς 8 % από το χρονικό σημείο κατά το οποίο καθίσταται απαιτητή·
  - 3) να καταδικάσει το καθού στα δικαστικά έξοδα.
- 23 Σε αμφότερες τις υποθέσεις, το καθού ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- 1) κυρίως, να απορρίψει τις προσφυγές ως απαράδεκτες·
  - 2) επικουρικώς, να απορρίψει τις προσφυγές ως αόριστες και νομικά και ουσιαστικά αβάσιμες·
  - 3) να αποφανθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 24 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να αρχίσει την προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.
- 25 Εντούτοις, το Πρωτοδικείο ζήτησε από το καθού να του γνωστοποιήσει τα κριτήρια που εφαρμόζει, κατά γενικό κανόνα, για την πρώτη κατάταξη των υπαλλήλων της κατηγορίας A, καθώς και τις λεπτομέρειες εφαρμογής των εν λόγω κριτηρίων στην περίπτωση του προσφεύγοντος και στην περίπτωση τεσσάρων άλλων υπαλλήλων, τα ονόματα των οποίων είχε αναφέρει ο προσφεύγων στις δύο προσφυγές και σε σχέση προς τους οποίους θεωρούσε ότι έγινε εις βάρος του διάκριση.
- 26 Με έγγραφο της 18ης Ιουλίου 1990, το καθού πληροφόρησε το Πρωτοδικείο ότι το Δικαστήριο, σε αντίθεση προς τα άλλα κοινοτικά θεσμικά όργανα, δεν έχει λάβει γενική απόφαση περί της κατατάξεως σε κλιμάκιο των νεοπροσλαμβανομένων υπαλλ-

λήλων βάσει του άρθρου 32 του ΚΥΚ. Προσέθεσε ότι, προκειμένου να εφαρμόσει το άρθρο 32 του ΚΥΚ στα εν λόγω πρόσωπα, η ΑΔΑ εκτιμά σε κάθε ατομική περίπτωση τη συγκεκριμένη επαγγελματική κατάρτιση και πείρα του ενδιαφερομένου. Προσκόμισε επίσης όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν την κατάταξη των υπαλλήλων που το όνομά τους είχε αναφερθεί σε αμφότερες τις προσφυγές.

- 27 Η προφορική διαδικασία διεξήχθη στις 20 Σεπτεμβρίου 1990. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.
- 28 Κατά την προφορική διαδικασία, το καθού αναγνώρισε ότι, κατά τη λήψη της αποφάσεως περί κατατάξεως σε κλιμάκιο του Χ. Ταγαρά βάσει μόνο των πληροφοριών που περιλαμβάνονταν στην από 22 Οκτωβρίου 1984 αίτηση συμμετοχής του στον διαγωνισμό, δεν έλαβε, πάντως, υπόψη τη μνεία περί του διδακτορικού διπλώματος Νομικής, παρ' όλον ότι στην αίτησή του αναφερόταν η προσεχής απόκτησή του, όπως το Πρωτοδικείο μπόρεσε να διαπιστώσει.
- 29 Κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως ο προσφεύγων παραιτήθηκε ρητώς, στην υπόθεση Τ-18/89, από το δεύτερο και τρίτο αίτημά του και, στην υπόθεση Τ-24/89, από το δεύτερο αίτημά του.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής στην υπόθεση Τ-18/89

- 30 Προς στήριξη της ενστάσεως απαραδέκτου που υπέβαλε κατά της προσφυγής στην υπόθεση Τ-18/89, το καθού προβάλλει τρεις λόγους.

Επί του πρώτου λόγου που στηρίζεται στο εκπρόθεσμο της καταθέσεως του από 7 Νοεμβρίου 1986 εγγράφου του προσφεύγοντος

- 31 Το καθού ισχυρίζεται ότι, με απόφαση της 10ης Ιουλίου 1985, το Δικαστήριο, ως αρμόδια για τους διορισμούς αρχή, διόρισε τον Χ. Ταγαρά δόκιμο υπάλληλο διοικήσεως στο τμήμα “Έρευνα και Τεκμηρίωση”, κατατάσσοντάς τον στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 1, όρισε δε ότι ο χρόνος αναλήψεως των καθηκόντων του θα καθοριζόταν αργότερα. Εξάλλου, υπενθυμίζει ότι ο Γραμματέας του Δικαστηρίου του γνωστοποίησε εγγράφως στις 6 Δεκεμβρίου 1985 «ότι το Δικαστήριο (ήταν) σε θέση να

(τον) προσλάβει ως δόκιμο υπάλληλο διοικήσεως στο τμήμα “Έρευνα και Τεκμηρίωση” με κατάταξη στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 1» και ότι το συμφέρον της υπηρεσίας επέβαλλε την ανάληψη υπηρεσίας το ταχύτερο δυνατόν.

- 32 Κατά το καθού, ο Χ. Ταγαράς έλαβε γνώση της κατατάξεώς του στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού Α 7 το αργότερο κατά την παραλαβή του εν λόγω εγγράφου. Εξάλλου, η εν λόγω κατάταξη του επιβεβαιώθηκε ρητώς με το έγγραφο που του απηύθυνε στις 27 Ιουνίου 1986 ο προϊστάμενος του τμήματος προσωπικού. Το καθού συνάγει από αυτό ότι η προθεσμία των τριών μηνών που διέθετε ο προσφεύγων, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, για να υποβάλει ένσταση κατά της βλαπτικής πράξεως, άρχισε να τρέχει με την παραλαβή του προαναφερθέντος εγγράφου του Γραμματέα της 6ης Δεκεμβρίου 1985. Όμως, ο Χ. Ταγαράς δεν υπέβαλε ένσταση εντός της τασσομένης προθεσμίας.
- 33 Το καθού ισχυρίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι προθεσμίες για την υποβολή ενστάσεως και ασκήσεως προσφυγής, που προβλέπονται από τον ΚΥΚ, είναι δημοσίας τάξεως και δεν επιδέχονται παράταση ούτε εκ μέρους του θεσμικού οργάνου ούτε εκ μέρους του υπαλλήλου, ούτε κατόπιν κοινής τους συμφωνίας. Προσθέτει ότι, κατά την ίδια νομολογία, κανένα πρόσωπο από αυτά που αφορά ο ΚΥΚ δεν μπορεί να υποβάλλει αίτηση για να περιγράψει την απώλεια του δικαιώματος που συνεπάγεται η παρέλευση της προθεσμίας υποβολής διοικητικής ενστάσεως και να επιχειρεί κατ’ αυτόν τον τρόπο, με ένα είδος καταστρατηγήσεως της διαδικασίας, να θέσει υπό αμφισβήτηση μία διοικητική απόφαση που κατέστη απρόσβλητη συνεπεία της παρελεύσεως της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής (αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 1984, 277/83, Μούση κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 3133, και της 7ης Μαΐου 1986, 191/84, Barcella κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1541).
- 34 Το καθού ισχυρίζεται ότι όλες οι πράξεις που μεσολάβησαν μετά την απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 1985, η οποία κοινοποιήθηκε στον ενδιαφερόμενο το αργότερο με το προαναφερόμενο έγγραφο του Γραμματέα της 6ης Δεκεμβρίου 1985, συνιστούν απλώς και μόνο επιβεβαίωση της εν λόγω αποφάσεως. Κατά το καθού, από αυτό συνάγεται ότι η υποβληθείσα από τον προσφεύγοντα αίτηση στις 7 Νοεμβρίου 1986, την οποία αυτός χαρακτηρίζει, στο πλαίσιο της προσφυγής T-18/89, ως «ένσταση», ήταν εκπρόθεσμη και, συνεπώς, η εν λόγω προσφυγή είναι απαράδεκτη.
- 35 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι ο ισχυρισμός του καθού είναι αβάσιμος. Πράγματι, πρέπει να αναφερθεί εκ προοιμίου ότι, κατά το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ, «υπάλληλος των Κοινοτήτων κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού είναι κάθε πρό-

σωπο που έχει διοριστεί, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, σε μόνιμη θέση ενός από τα όργανα των Κοινοτήτων με γραπτή πράξη της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής του οργάνου αυτού ».

36 Ως προς αυτό πρέπει να ληφθούν υπόψη οι διευκρινίσεις τις οποίες επιφέρουν τα ακόλουθα κείμενα:

— άρθρο 3 του ΚΥΚ: « Η πράξη διορισμού του υπαλλήλου ορίζει την ημερομηνία κατά την οποία ο διορισμός αυτός αρχίζει να ισχύει. Σε καμία περίπτωση η ημερομηνία αυτή δεν δύναται να προηγείται της ημερομηνίας αναλήψεως των καθηκόντων του ενδιαφερομένου »·

— άρθρο 7, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ: « Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή τοποθετεί, με διορισμό ή μετάθεση, προς το συμφέρον και μόνο της υπηρεσίας και χωρίς να λαμβάνει υπόψη την ιθαγένεια, κάθε υπάλληλο σε θέση της κατηγορίας ή του κλάδου του που αντιστοιχεί στον βαθμό του.

Ο υπάλληλος δύναται να ζητήσει να μετατεθεί εντός του οργάνου του »·

— άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ: « Κάθε όργανο καθορίζει τις αρχές οι οποίες ασκούν εντός αυτού τις εξουσίες που περιέρχονται, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή. »

37 Από τον συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι η πράξη διορισμού ενός υπαλλήλου πρέπει:

α) να περιβάλλεται τον έγγραφο τύπο·

β) να έχει εκδοθεί από την ΑΔΑ, δηλαδή από την αρχή που ασκεί εντός του θεσμικού οργάνου τις απονεμηθείσες από τον ΚΥΚ στην ΑΔΑ εξουσίες·

γ) να καθορίζει την ημερομηνία κατά την οποία ο διορισμός αυτός αρχίζει να ισχύει·

δ) να τοποθετεί τον υπάλληλο σε μία θέση.

- 38 Η ερμηνεία αυτή συνάδει προς τη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία, « σε περίπτωση αιτήσεως ανακατατάξεως, βλαπτική πράξη είναι η απόφαση περί διορισμού του υπαλλήλου με την οποία αρχίζει η περίοδος δοκιμασίας του. Πράγματι, με αυτή την απόφαση προσδιορίζονται τα καθήκοντα για την άσκηση των οποίων διορίζεται ο υπάλληλος και καθορίζεται οριστικά η αντίστοιχη κατάταξή του » (αποφάσεις της 18ης Ιουνίου 1981, 173/80, Blasig κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 1649, και της 7ης Μαΐου 1986, 191/84, Barcella, που αναφέρθηκε πιο πάνω). Εν προκειμένω, μόνο το έγγραφο της 23ης Σεπτεμβρίου 1986 πληροί τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις. Πράγματι, είναι αυτό που για πρώτη φορά αναφέρει ότι ο προσφεύγων « διορίζεται δόκιμος υπάλληλος », καθορίζει την ημερομηνία κατά την οποία ο διορισμός αυτός αρχίζει να ισχύει και τοποθετεί τον προσφεύγοντα σε μία θέση. Το γεγονός ότι η κατ' αρχήν απόφαση ελήφθη κατά τη διοικητικού χαρακτήρα συνεδρίαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιουλίου 1985 δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω, εφόσον το Δικαστήριο, κατά την ημερομηνία αυτή, δεν είχε καθορίσει την ημερομηνία αναλήψεως των καθηκόντων του προσφεύγοντος.
- 39 Επιπλέον, από την εξέταση όλης της αλληλογραφίας μεταξύ των υπηρεσιών του Δικαστηρίου και του προσφεύγοντος δεν προκύπτουν οι συνέπειες που το καθού θέλει να αντλήσει από αυτήν. Το έγγραφο του Γραμματέα της 6ης Δεκεμβρίου 1985 πληροφορεί τον προσφεύγοντα ότι το Δικαστήριο « είναι σε θέση να (τον) προσλάβει ως δόκιμο υπάλληλο ». Ομοίως, το έγγραφο του προϊσταμένου του τμήματος προσωπικού, της 27ης Ιουνίου 1986, τον πληροφορεί ότι « η ημερομηνία που επελέγη για την ανάληψη των καθηκόντων (του) στο Δικαστήριο είναι η 8η Σεπτεμβρίου 1986 » και « ότι νέα αναβολή αναλήψεως των καθηκόντων (του) θα συνεπάγεται την ανάκληση της προτάσεώς μας για την κατάληψη θέσεως εργασίας ». Σε κανένα από τα δύο αυτά έγγραφα δεν αναφέρεται ο διορισμός του προσφεύγοντος ως υπαλλήλου. Αντιθέτως, το έγγραφο της 27ης Ιουνίου 1986 εξαρτά τον ενδεχόμενο διορισμό του προσφεύγοντος ως υπαλλήλου από την τήρηση της ημερομηνίας αναλήψεως των καθηκόντων που αυτό καθόρισε.
- 40 Εξάλλου, πρέπει να αναφερθεί ότι η άποψη του καθού προσκρούει στην αρχή της ασφάλειας του δικαίου. Η αρχή αυτή, η οποία αποτελεί μέρος της κοινοτικής έννομης τάξης (απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 1983, 205/82 έως 215/82, Deutsche Milchkontor κ.λπ., Συλλογή 1983, σ. 2633), επιβάλλει όπως κάθε πράξη της διοικήσεως που παράγει έννομα αποτελέσματα είναι σαφής, ακριβής και έχει καταστεί γνωστή στον ενδιαφερόμενο κατά τρόπο που αυτός να μπορεί να γνωρίζει με βεβαιότητα το χρονικό σημείο από το οποίο η εν λόγω πράξη υφίσταται και αρχίζει να παράγει τα έννομα αποτελέσματά της, ιδίως ενώνει της ενάρξεως της προθεσμίας για την άσκηση των ενδίκων μέσων που προβλέπονται από τα οικεία κείμενα, εν προκειμένω από τον ΚΥΚ, προκειμένου να την προσβάλουν. Εξάλλου, οι προϋποθέσεις αυτές έχουν καθιερωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τους κοινοτικούς νομικούς κανόνες (αποφάσεις της 9ης Ιουλίου 1981, 169/80, Administration des douanes, Συλλογή 1981, σ. 1931, και της 22ας Φεβρουαρίου 1984, 70/83, Kloppenburg, Συλλογή 1984, σ. 1075).

- 41 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι, εν προκειμένω, η βλαπτική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 90 του ΚΥΚ είναι η πράξη της 23ης Σεπτεμβρίου 1986 και ότι, συνεπώς, η αίτηση του προσφεύγοντος της 7ης Νοεμβρίου 1986 υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας των τριών μηνών που προβλέπεται από το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.
- 42 Επομένως, ο λόγος αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

Επί του δευτέρου λόγου που στηρίζεται στη μεταβολή του χαρακτηρισμού του εγγράφου της 7ης Νοεμβρίου 1986 κατά τη διάρκεια της διαδικασίας

- 43 Το καθού επικαλείται το γεγονός ότι ο ίδιος ο προσφεύγων χαρακτήρισε σαφώς το έγγραφο που κατέθεσε στις 7 Νοεμβρίου 1986 ως αίτηση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ. Θεωρεί ότι ο χαρακτηρισμός αυτός πρέπει να διατηρηθεί για τις ανάγκες της παρούσας προσφυγής.
- 44 Το καθού προσθέτει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 1, δεύτερη πρόταση, του ΚΥΚ, η ΑΔΑ διαθέτει προθεσμία τεσσάρων μηνών για να αποφανθεί επί των αιτήσεων που υποβάλλονται δυνάμει της πρώτης προτάσεως της διατάξεως αυτής. Ελλείψει ρητής απαντήσεως, θεωρείται ότι έχει επέλθει σιωπηρή απόρριψη, κατά το άρθρο 90, παράγραφος 1, τρίτη πρόταση, του ΚΥΚ, μετά την πάροδο της τετράμηνης αυτής προθεσμίας, που στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να καθοριστεί στις 7 Μαρτίου 1987. Κατά το χρονικό αυτό σημείο, ο ενδιαφερόμενος διαθέτει, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, προθεσμία τριών μηνών για να υποβάλει ένσταση κατά της σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως. Στην προκειμένη περίπτωση, κατά το καθού, η προθεσμία έληξε στις 7 Ιουνίου 1987. Μόνο μετά τη λήξη της τετράμηνης προθεσμίας που διαθέτει η ΑΔΑ για να αποφανθεί επί της διοικητικής ενστάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, ο υπάλληλος έχει τη δυνατότητα να ασκήσει, εντός τριών μηνών, προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου κατά της σιωπηρής απορρίψεως της ενστάσεώς του (άρθρο 91, παράγραφος 3). Συνεπώς, αφού η προσφυγή ασκήθηκε στις 2 Ιουνίου 1987, πρέπει να απορριφθεί ως προώρως ασκηθείσα.
- 45 Το καθού αναφέρει επίσης ότι ο προσφεύγων, στην πραγματικότητα, στις 12 Μαΐου 1987 υπέβαλε ένσταση κατά της σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως επί της αιτήσεώς του της 7ης Νοεμβρίου 1986.

- 46 Καταρχάς, πρέπει να προσδιοριστεί η νομική φύση του εγγράφου που ο Χ. Ταγαράς υπέβαλε στη διοίκηση στις 7 Νοεμβρίου 1986. Προς τούτο πρέπει, πρώτον, να εξεταστούν η υλική του εμφάνιση και το περιεχόμενό του. Το εν λόγω έγγραφο, συνταχθέν υπό τη μορφή « memorandum », πρωτοκολλήθηκε ως αίτηση. Συγκεκριμένα, από την εξέταση του επισήμου εντύπου, που φέρει τον τίτλο « έντυπο πρωτοκολλήσεως των αιτήσεων/ενστάσεων που ασκήθηκαν δυνάμει του άρθρου 90 του ΚΥΚ » προκύπτει ότι, σύμφωνα με τις ενδείξεις που περιλαμβάνονται στο ίδιο το έντυπο, οι περιττές ενδείξεις έχουν διαγραφεί. Στον τίτλο του εντύπου ο όρος « ένσταση » έχει διαγραφεί. Οσάκις στο έντυπο υπάρχει η εναλλακτική διατύπωση « αιτών/ενιστάμενος », η λέξη « ενιστάμενος » έχει διαγραφεί. Ομοίως, οσάκις στο έντυπο υπάρχει η εναλλακτική διατύπωση « αίτηση/ένσταση », η λέξη « ένσταση » έχει διαγραφεί. Τέλος, οσάκις το έντυπο αναφέρεται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 90 του ΚΥΚ, η αναφορά στην παράγραφο 2 έχει διαγραφεί. Κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας ο προσφεύγων αναγνώρισε ότι ο ίδιος διέγραψε τους προαναφερθέντες όρους.
- 47 Ομοίως, αν γίνει αναφορά στο έγγραφο που απηύθυνε στις 2 Απριλίου 1987 στις υπηρεσίες του Δικαστηρίου ως « συμπλήρωμα στην αίτηση (του) της 7ης Νοεμβρίου 1986 », επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην πρώτη παράγραφο του εγγράφου αυτού, ο προσφεύγων χρησιμοποίησε τη λέξη « αίτηση » έξι φορές για να προσδιορίσει το προηγθέν υπόμνημά του. Εξάλλου, στο εν λόγω έγγραφο της 2ας Απριλίου 1987, ο ίδιος ο Χ. Ταγαράς αναγνωρίζει ότι, αντί να ακολουθήσει την προβλεπόμενη από τον ΚΥΚ διαδικασία, « προτίμησε να επανέλθει στην αίτησή του της 7ης Νοεμβρίου 1986 », αποσκοπώντας στη συνέχιση του διαλόγου χωρίς αντιδικία με τη διοίκηση του Δικαστηρίου.
- 48 Είναι μιν αληθές ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το Πρωτοδικείο μπορεί να χαρακτηρίσει ως ένσταση ένα έγγραφο που υποβλήθηκε υπό μορφή αιτήσεως (αποφάσεις της 7ης Μαΐου 1986, 191/84, Barcella, που προαναφέρθηκε· της 4ης Φεβρουαρίου 1987, 302/85, Presler-Hoeft κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1987, σ. 513, και της 31ης Μαΐου 1988, 167/86, Rousseau κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1988, σ. 2705), πλην όμως τα προκείμενα πραγματικά περιστατικά δεν καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση αυτής της αναλύσεως.
- 49 Πράγματι, οι τυπικοί όροι που χρησιμοποιήθηκαν στα έγγραφα που μόλις εξετάστηκαν δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ως προς την αληθινή πρόθεση του προσφεύγοντος να υποβάλει αίτηση, αποσκοπώντας στην επανεξέταση της κατατάξεώς του. Επιπλέον, ο προσφεύγων είχε ασφαλώς το δικαίωμα, στην προκειμένη περίπτωση, να υποβάλει αυτή την αίτηση προκειμένου να διευκολύνει τη φιλική διευθέτηση της διαφοράς που είχε ανακύψει, καθιστώντας δυνατό στη διοίκηση να επανεξετάσει την απόφασή της. Το Δικαστήριο έχει ήδη δεχθεί τη δυνατότητα αυτή (απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1985, 266/83, Σαμαρά κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 189), υπό την επιφύλαξη ότι αυτή η πρακτική δεν έχει ως αποτέλεσμα να μπορεί ο υπάλληλος να

παρεκκλίνει των προθεσμιών που προβλέπονται από τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως για την άσκηση ενστάσεως και προσφυγής, θέτοντας έμμεσα υπό αμφισβήτηση, μέσω της υποβολής αιτήσεως, προηγούμενη απόφαση που δεν αμφισβητήθηκε εμπροθέσμως (αποφάσεις της 15ης Μαΐου 1985, 127/84, Esly κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 1437, και της 26ης Σεπτεμβρίου 1985, 231/84, Valentini κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 3027).

- 50 Για όλους αυτούς τους λόγους, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι το έγγραφο που κατέθεσε ο προσφεύγων στις 7 Νοεμβρίου 1986 πρέπει να χαρακτηριστεί ως αίτηση κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 90 του ΚΥΚ. Δεδομένου ότι η διοίκηση δεν απάντησε σ' αυτό εντός της τασσομένης από την ίδια αυτή διάταξη προθεσμίας, πρέπει να θεωρηθεί ότι στις 7 Μαρτίου 1987 επήλθε η σιωπηρή απόρριψη της εν λόγω αιτήσεως. Κατά της σιωπηρής αυτής απορρίψεως, ο Χ. Ταγαράς μπορούσε να υποβάλει, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, ένσταση εντός προθεσμίας τριών μηνών, πράγμα που όντως έπραξε στις 12 Μαΐου 1987. Από της λήψεως της εν λόγω ενστάσεως, οι υπηρεσίες του Δικαστηρίου διέθεταν προθεσμία τεσσάρων μηνών για να απαντήσουν σ' αυτήν. Η εν λόγω προθεσμία των τεσσάρων μηνών έληξε στις 12 Σεπτεμβρίου 1987. Όμως, ήδη στις 2 Ιουνίου 1987 ο Χ. Ταγαράς άσκησε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου, χωρίς το καθού να έχει λάβει θέση ως προς τη συνέχεια που είχε την πρόθεση να δώσει ή όχι στην ένσταση. Από αυτό έλεται ότι η εν λόγω προσφυγή ασκήθηκε προώρως.
- 51 Κατόπιν των ανωτέρω, η προσφυγή στην υπόθεση T-18/89 πρέπει να κριθεί απαράδεκτη κατ' εφαρμογή του άρθρου 91, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί ο τρίτος λόγος που προέβαλε το καθού προς στήριξη της ενστάσεώς του περί απαραδέκτου.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής στην υπόθεση T-24/89

- 52 Κατά της προσφυγής που ασκήθηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως αυτής, το καθού προέβαλε επίσης ένσταση απαραδέκτου επαναλαμβάνοντας τον λόγο που στηρίζεται στο εκπρόθεσμο του εγγράφου που κατέθεσε ο προσφεύγων στις 7 Νοεμβρίου 1986, τον οποίο είχε ήδη προβάλει στο πλαίσιο της υποθέσεως T-18/89. Το καθού ισχυρίζεται ότι ο προσφεύγων δεν τήρησε την προθεσμία των τριών μηνών που διέθετε, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση της αποφάσεως περί της κατατάξεώς του, για την υποβολή ενστάσεως κατ' αυτής. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση της αποφάσεως αυτής το αργότερο κατά τη λήψη του εγγράφου που του απέστειλε ο Γραμματέας στις 6 Δεκεμβρίου 1985.

- 53 Όμως, στο πλαίσιο της υποθέσεως T-18/89, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η αίτηση που ο προσφεύγων υπέβαλε στο Δικαστήριο στις 7 Νοεμβρίου 1986 υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας των τριών μηνών που ορίζει ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως.
- 54 Επιπλέον, το Πρωτοδικείο αναγνώρισε ότι, αφού η εν λόγω αίτηση είχε αποτελέσει το αντικείμενο σιωπηρής απορρίψεως κατά τις 7 Μαρτίου 1987, ο προσφεύγων διέθετε προθεσμία τριών μηνών για την υποβολή ενστάσεως, πράγμα που έπραξε στις 12 Μαΐου 1987. Στο σημείο αυτό πρέπει να προστεθεί ότι η εν λόγω ένσταση αποτέλεσε το αντικείμενο σιωπηρής απορρίψεως στις 12 Σεπτεμβρίου 1987 και ότι, από την ημερομηνία αυτή, ο προσφεύγων είχε προθεσμία τριών μηνών για την άσκηση προσφυγής. Επομένως, η προσφυγή που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Νοεμβρίου 1987 ασκήθηκε εντός της προθεσμίας που τάσσεται από τον ΚΥΚ.
- 55 Κατόπιν των ανωτέρω, ο μοναδικός λόγος τον οποίο επικαλείται το Δικαστήριο προς στήριξη της ενστάσεώς της περί απαραδέκτου πρέπει να απορριφθεί και η προσφυγή στην υπόθεση T-24/89 πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας στην υπόθεση T-24/89

- 56 Προς στήριξη της προσφυγής του, ο προσφεύγων προβάλλει δύο λόγους στηριζόμενους, αντίστοιχα, στην παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως που καθιερώνει, ιδίως, το άρθρο 5 του ΚΥΚ και στην παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως, που πρέπει να πρυτανεύει κατά την εφαρμογή του άρθρου 32 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως.

Επί του πρώτου λόγου που στηρίζεται στην παράβαση του άρθρου 5 του ΚΥΚ (αρχή της ίσης μεταχειρίσεως)

- 57 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι υπέστη δυσμενή μεταχείριση τόσο σε σχέση προς τους συναδέλφους του του Δικαστηρίου όσο και σε σχέση προς αυτούς των άλλων θεσμικών οργάνων. Επισημαίνει ότι, κατά τη διάρκεια του 1986, το Δικαστήριο διόρισε τέσσερις άλλους δοκίμους υπαλλήλους Ισπανούς και Πορτογάλους στον βαθμό A 7, από τους οποίους τρεις κατατάχθηκαν στο κλιμάκιο 2. Αναφέρει ότι ο πρώτος από τους υπαλλήλους αυτούς είχε λάβει το δίπλωμά του κατά το ίδιο έτος με αυτόν, ο δεύτερος ένα έτος μετά και ο τρίτος τέσσερα έτη μετά. Ο τέταρτος υπάλληλος, ο οποίος είχε λάβει το δίπλωμά του έξι έτη μετά τον προσφεύγοντα, κατατάχθηκε στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού A 7 και διορίστηκε στην ίδια υπηρεσία με αυτόν. Ο προσφεύγων έχει τη γνώμη ότι ούτε η κατάρτιση ούτε η επαγγελματική πείρα των συναδέλφων του μπορούν να δικαιολογήσουν την ευνοϊκότερη αυτή μεταχείριση.

- 58 Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι υπέστη, επίσης, δυσμενή διάκριση σε σχέση προς τους υπαλλήλους των άλλων κοινοτικών θεσμικών οργάνων. Παρ' όλον ότι το άρθρο 32 του ΚΥΚ αφήνει ορισμένα περιθώρια εκτιμήσεως στη διοίκηση, ο προσφεύγων θεωρεί ότι το γεγονός ότι η διοίκηση ορισμένου θεσμικού οργάνου εφαρμόζει μία διάταξη του ΚΥΚ κατά τρόπο εντελώς διαφορετικό απ' ό,τι οι διοικήσεις των λοιπών θεσμικών οργάνων, κυρίως όταν πρόκειται για διάταξη που αφορά άμεσα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των υπαλλήλων, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία διακρίσεων που είναι ασυμβίβαστες τόσο προς τον ενιαίο χαρακτήρα του ΚΥΚ για το σύνολο των κοινοτικών υπαλλήλων όσο και προς την ομοιομορφία του κοινοτικού δικαίου. Ο προσφεύγων θεωρεί προφανές ότι, λαμβανομένων υπόψη των προσόντων του, θα είχε καταταγεί, ενδεχομένως, από τα άλλα θεσμικά όργανα στο τρίτο κλιμάκιο και όχι στο πρώτο, όπως συνέβη στο Δικαστήριο. Υπογραμμίζει ότι 13 μήνες μετά την απόφαση του Δικαστηρίου περί καθορισμού της κατατάξεώς του στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 1, η Επιτροπή τον κατέταξε στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 3, αναγνωρίζοντάς του τον ανώτερο δυνατό χρόνο προϋπηρεσίας στον εν λόγω βαθμό, δηλαδή 48 μήνες.
- 59 Το καθού αντιτάσσει ότι ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος, κατά τον οποίο η κατάταξή του παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως σε σχέση προς τους συναδέλφους του του Δικαστηρίου και αυτούς των άλλων θεσμικών οργάνων, είναι ατελής και αόριστος και δεν μπορεί, συνεπώς, να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικής εκτιμήσεως.
- 60 Κατά το καθού, το άρθρο 32 του ΚΥΚ χορηγεί στη διοίκηση ευρεία εξουσία εκτιμήσεως σε θέματα κατατάξεως των νεοπροσλαμβανόμενων υπαλλήλων και όχι κάποιο περιθώριο εκτιμήσεως, όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων. Στο πλαίσιο της ασκήσεως της εν λόγω διακριτικής εξουσίας, το καθού αποφάσισε, στις 10 Ιουλίου 1985, βάσει στοιχείων που υπάρχουν στην αίτηση συμμετοχής της 31ης Οκτωβρίου 1984, να κατατάξει τον προσφεύγοντα στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού Α 7.
- 61 Το καθού φρονεί ότι, λαμβανομένων υπόψη των άλλων περιπτώσεων που αναφέρει ο προσφεύγων, δεν μεταχειρίστηκε δυσμενώς τον προσφεύγοντα αλλά εφάρμοσε και στην περίπτωση του τα ίδια κριτήρια με εκείνα που εφαρμόζει κάθε φορά που κατατάσσει τον νεοπροσλαμβανόμενο υπάλληλο.
- 62 Όσον αφορά την ισότητα μεταχειρίσεως μεταξύ των υπαλλήλων των διαφόρων θεσμικών οργάνων, το καθού θεωρεί ότι, κατά την ημερομηνία προσλήψεως του προ-

σφεύγοντος από το Δικαστήριο, η Επιτροπή, με βάση τα κριτήρια που εφαρμόζει, θα του αναγνώριζε ανώτατο χρόνο προϋπηρεσίας 12 μηνών. Δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή θα κατέτασσε, το 1985 και το 1988, στο ίδιο κλιμάκιο υπάλληλο όπως ο προσφεύγων, ο οποίος κατά τη διάρκεια των τριών ετών που μεσολάβησαν άσκησε διάφορα ειδικά καθήκοντα στις Κοινότητες.

- 63 Προτού χωρήσει η συγκριτική εξέταση των προσόντων του προσφεύγοντος και των λοιπών υπαλλήλων, που αμφισβητήθηκε από τον τελευταίο, πρέπει να ερευνηθεί αν το Δικαστήριο προέβη σε ορθή εκτίμηση του συνόλου της κατάρτισεως και της ειδικής επαγγελματικής πείρας που ο προσφεύγων μπορούσε να αποδείξει κατά τον χρόνο του διορισμού του, στις 8 Σεπτεμβρίου 1986.
- 64 Κατά το άρθρο 32, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ: « ο προσλαμβανόμενος υπάλληλος κατατάσσεται στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού του ». Στο δεύτερο εδάφιο προστίθεται ότι « εντούτοις, η αρμόδια για διορισμούς αρχή δύναται, προκειμένου να λάβει υπόψη την κατάρτιση και την ειδική επαγγελματική πείρα του ενδιαφερομένου, να του χορηγήσει βελτίωση αρχαιότητας [να του αναγνωρίσει χρόνο προϋπηρεσίας] κατά κλιμάκιο στον βαθμό αυτό· η βελτίωση αυτή δεν δύναται να υπερβαίνει τους 72 μήνες στους βαθμούς Α 1 έως Α 4, LA 3 και LA 4 και τους 48 μήνες στους άλλους βαθμούς ».
- 65 'Όπως κατ' επανάληψη έχει υπογραμμίσει το Δικαστήριο, η ΑΔΑ διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια, εντός του πλαισίου που καθορίζεται από το άρθρο 32, δεύτερο εδάφιο, για να αναγνωρίζει, κατά την πρόσληψη ενός υπαλλήλου, χρόνο προϋπηρεσίας, προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η προηγούμενη επαγγελματική πείρα ενός προσώπου που έχει υπαχθεί στο καθεστώς του υπαλλήλου, καθόσον αφορά τόσο τη φύση και τη διάρκεια αυτής της πείρας όσο και την περισσότερο ή λιγότερο στενή σχέση που μπορεί να έχει με τις απαιτήσεις της προς κάλυψη θέσεως (αποφάσεις της 1ης Δεκεμβρίου 1983, 190/82, Blomfield κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3981, και της 12ης Ιουλίου 1984, 17/83, Αγγελίδης κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 2921).
- 66 Το Πρωτοδικείο αναγνωρίζει ότι το καθού, βασιζόμενο για τον καθορισμό της κατάταξέως του προσφεύγοντος μόνο στα στοιχεία που περιλαμβάνονταν στην αίτηση συμμετοχής του της 22ας Οκτωβρίου 1984, δεν έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία που περιλαμβάνονταν σ' αυτήν. Κατ' αυτόν τον τρόπο δεν έλαβε υπόψη τον τίτλο του

διδάκτορα της Νομικής, την προσεχή απονομή του οποίου ο προσφεύγων είχε αναγγείλει με την αίτηση συμμετοχής του στον διαγωνισμό. Το Πρωτοδικείο, έχοντας αποφανθεί ότι η απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Σεπτεμβρίου 1986 συνιστά την πράξη διορισμού του προσφεύγοντος, κρίνει ότι η εκτίμηση της καταρτίσεως και της ειδικής επαγγελματικής πείρας του προσφεύγοντος έπρεπε να πραγματοποιηθεί ενόψει της καταρτίσεως και της επαγγελματικής πείρας που πράγματι είχε κατά τον χρόνο του διορισμού του και όχι κατά τον χρόνο της υποβολής της αιτήσεως συμμετοχής του στον διαγωνισμό. Όμως, πρέπει να αναγνωρισθεί ότι μεταξύ της καταθέσεως της αιτήσεως συμμετοχής του στις 22 Οκτωβρίου 1984 και του διορισμού του στις 23 Σεπτεμβρίου 1986, ο προσφεύγων είχε συμπληρώσει αφενός την ειδική του κατάρτιση με μία διδακτορική διατριβή, της οποίας το θέμα είχε σχέση με το κοινοτικό δίκαιο, και αφετέρου την ειδική επαγγελματική του πείρα διδάσκοντας, κατά το ακαδημαϊκό έτος 1985/1986, υπό την ιδιότητα του επίκουρου καθηγητή, στη Σχολή Διοικήσεως και Οικονομίας του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, μαθήματα που είχαν σχέση με το ευρωπαϊκό δίκαιο. Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι η εν λόγω κατάρτιση και η εν λόγω επαγγελματική πείρα εμφανίζονται, λόγω της φύσεώς τους και λόγω της εξειδικευσεώς τους, στενή σχέση με τις απαιτήσεις της προς κάλυψη θέσεως στην υπηρεσία « Έρευνα και Τεκμηρίωση », στην οποία ο προσφεύγων διορίστηκε.

- 67 Οι σκέψεις αυτές συνιστούν καθαυτές επαρκή λόγο για να ακυρωθεί η απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1986, κατά το μέρος που καθορίζει τη σε κλιμάκιο κατάταξη του προσφεύγοντος.
- 68 Όσον αφορά την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, στην οποία αναφέρεται ο προσφεύγων, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, παραβίαση της αρχής του άρθρου 5, παράγραφος 3, του ΚΥΚ υφίσταται οσάκις δύο κατηγορίες προσώπων, των οποίων οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις δεν παρουσιάζουν ουσιώδη διαφορά, τυγχάνουν διαφορετικής μεταχειρίσεως κατά την πρόσληψή τους (αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1985, 119/83, Appelbaum κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2423, και της 11ης Ιουλίου 1985, 66/83 έως 68/83 και 136/83 έως 140/83, Hattet κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2459). Το Δικαστήριο έκρινε ότι υφίσταται επίσης παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως σε περίπτωση που διαφορετικές καταστάσεις αντιμετωπίζονται ταυτόσημα (αποφάσεις της 4ης Φεβρουαρίου 1982, 817/79, Buyl κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 245, και 1253/79, Battaglia κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 297). Επομένως, προκειμένου να αποδειχθεί αν πράγματι στην προκειμένη περίπτωση υπήρξε, όπως το υποστηρίζει ο προσφεύγων, παραβίαση της αρχής της ισότητας, πρέπει να πραγματοποιηθεί συγκριτική εξέταση αφενός των προσόντων του προσφεύγοντος και των παλλήλων, σε σχέση προς τους οποίους θεωρεί ότι υπέστη δυσμενή διάκριση, και αφετέρου των αντιστοιχών κατατάξεών τους.

- 69 Στο πλαίσιο της εξετάσεως αυτής το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι, στην πρώτη περίπτωση, ένας υπάλληλος, καταταγείς στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 2, και διορισθείς με απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 1986 στην ίδια υπηρεσία με τον προσφεύγοντα, έλαβε το πτυχίο της Νομικής το 1981, δηλαδή τέσσερα έτη μετά τον προσφεύγοντα. Στην αίτηση συμμετοχής του στον διαγωνισμό δεν αναφέρεται κανένας άλλος τίτλος ή δίπλωμα σχετικό με συμπληρωματική κατάρτιση. Όσον αφορά την επαγγελματική του πείρα στον νομικό τομέα, δικαιολογεί μόνο 22 μήνες δραστηριότητας υπό την ιδιότητα του νομικού συμβούλου στην περιφερειακή διοίκηση ενός κράτους μέλους.
- 70 Στη δεύτερη περίπτωση, ένας υπάλληλος καταταγείς στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 1, και διορισθείς με απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 1986 στην ίδια υπηρεσία με τον προσφεύγοντα, έλαβε το πτυχίο της Νομικής το 1983, δηλαδή έξι έτη μετά τον προσφεύγοντα. Δικαιολογεί, ως ειδική κατάρτιση, το *diplôme des hautes études européennes* του *Collège d' Europe* της *Bruges* και, ως επαγγελματική πείρα στον νομικό τομέα, δραστηριότητα ενός έτους υπό την ιδιότητα του δοκίμου βοηθού σε νομική σχολή.
- 71 Στην τρίτη περίπτωση, ένας υπάλληλος καταταγείς στον βαθμό Α 7, κλιμάκιο 2, και διορισθείς με απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1986 στην υπηρεσία πληροφοριών, έλαβε το πτυχίο της Νομικής το 1977, δηλαδή το ίδιο έτος με τον προσφεύγοντα. Στην αίτηση συμμετοχής του στον διαγωνισμό δεν αναφέρεται κανένας τίτλος ή δίπλωμα που να πιστοποιεί συμπληρωματική κατάρτιση· όσον αφορά δε την επαγγελματική του πείρα στον νομικό τομέα, δικαιολογεί μόνο δραστηριότητα 33 μηνών υπό την ιδιότητα του μεταφραστή και δραστηριότητα 62 μηνών υπό την ιδιότητα του νομικού συμβούλου σε ιδιωτική επιχείρηση.
- 72 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο προσφεύγων, αποδεικνύοντας ότι έχει ειδική κατάρτιση ανωτέρου επιπέδου και ειδική επαγγελματική πείρα αισθητά ανώτερη από αυτές που μπορούν να δικαιολογήσουν οι τρεις υπάλληλοι των οποίων οι περιπτώσεις μόλις προαναφέρθηκαν, υπέστη όντως δυσμενή μεταχείριση σε σχέση προς τους εν λόγω υπαλλήλους.
- 73 Από όλες τις προεκτεθείσες σκέψεις και χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί ο άλλος λόγος που προέβαλε ο προσφεύγων, προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος που κατατάσσει τον προσφεύγοντα στο πρώτο κλιμάκιο του βαθμού Α 7.

- 74 Σύμφωνα με το άρθρο 176 της Συνθήκης ΕΟΚ, στο Δικαστήριο εναπόκειται να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της παρούσας απόφασης.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 75 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, που εφαρμόζεται αναλόγως στο Πρωτοδικείο, δυνάμει του άρθρου 11, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988, που προαναφέρθηκε, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Εν προκειμένω, επειδή το καθού ηττήθηκε στην υπόθεση T-24/89, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.
- 76 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, αυτό μπορεί να καταδικάσει ακόμη και τον νικήσαντα διάδικο στην καταβολή προς τον αντίδικο των εξόδων μιας διαδικασίας που προκλήθηκαν από τη δική του συμπεριφορά και που το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι προκλήθηκαν χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως. Στην υπόθεση T-18/89, πρέπει να αναγνωριστεί ότι, παρ' όλων ότων η προσφυγή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, το καθού είναι αυτό που με τη στάση του προκάλεσε την εκ μέρους του προσφεύγοντος άσκησή της, προκειμένου να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του. Υπό τις συνθήκες αυτές, το καθού πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Στην υπόθεση T-18/89, απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.
- 2) Στην υπόθεση T-24/89, ακυρώνει την απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Σεπτεμβρίου 1986, κατά το μέρος που καθορίζει την κατάταξη του προσφεύγοντος σε κλιμάκιο, καθώς και τις σιωπηρές απορριπτικές αποφάσεις επί της αιτήσεώς του της 7ης Νοεμβρίου 1986 και επί της ενστάσεώς του της 12ης Μαΐου 1987.

3) Καταδικάζει το καθού στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Schintgen

Edward

García-Valdecasas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Φεβρουαρίου 1991.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

R. Schintgen